

відбувається і сам процес засвоєння знань, що пов'язано з активною позицією дорослої людини по відношенню до свого навчання та самоосвіти.

Між тим, стиль пізнавальної діяльності і відношення до знань формується ще в шкільні роки і під час навчання у вищому навчальному закладі, і виявляється перш за все в численних цілях, з якими людина самостійно звертається до різних джерел знань, в сформованості у неї критеріїв відбору інформації в залежності від її значущості – в тому як людина сприймає інформацію та оцінює її.

Отже, важливим фактором вдосконалення системи самоосвіти дорослих можна вважати підвищення рівнів готовності до самоосвіти школярів і студентів і відповідна психолого-педагогічна підготовка до управління самоосвітою. Головною умовою та засобом формування досвіду самоосвітньої діяльності людини є спеціально організований педагогічний процес.

Оскільки готовність до самостійного навчання за своїм змістом є складним поєднанням знань, умінь і навичок навчальної праці, ціннісних орієнтацій особистості, інтелектуальних, організаційних, моральних і вольових якостей, то в процесі підготовки до самоосвіти необхідно послідовно формувати:

- потреби молодшої людини користуватися самоосвітою як засобом вирішення соціально значущих завдань і для задоволення своїх інтересів. Найважливіша задача школи і вищого навчального закладу – сформувати в учнів активну позицію по відношенню до знань, перш за все це стосується формування в учнів пізнавальних потреб, інтересів і запитів;

- високий рівень засвоєння системи узагальнених знань, умінь, навичок із загальнополітичних, психолого-педагогічних, загальнонаукових та спеціально-професійних дисциплін;

- вміння працювати з найбільш поширеними джерелами інформації (з книгою, конспектом, комп'ютеризованим комплексом). Необхідно враховувати, що в самоосвіті дорослих широко використовуються численні і багатопланові джерела знань: навчальні посібники, науково-популярна література, засоби масової інформації, спеціальна література з професії, комп'ютерна мережа Інтернет тощо. У зв'язку з цим виникає задача спеціальної підготовки учнів і студентів до роботи з різноманітними джерелами інформації;

- вміння раціонально організувати свою діяльність (спланувати, реалізувати, а потім оцінити і скоректувати) в ході самоосвіти.

Впроваджуючи вищезазначені заходи в навчально-педагогічний процес середніх та вищих навчальних закладів, можливе підвищення рівня готовності до самоосвіти кожної молодшої людини, і на цій основі поступове перетворення цілісного педагогічного процесу в самоосвітній. Це головний напрямок діяльності, спрямованої на удосконалення системи самоосвіти школярів і студентів, а далі – дорослих людей.

Таким чином, підготовка до самоосвіти дорослих людей – це багатогранна проблема, і один з її важливих аспектів – “проектвання” в умовах навчання школи та вищого навчального закладу тієї пізнавальної діяльності, яка в майбутньому буде реалізовуватися дорослою людиною у процесі самостійного оновлення знань і вмінь, і саморозвитку. Саме тому важливою задачею і середньої, і вищої школи поряд з формуванням знань, умінь і навичок є виховання у тих, хто навчається, потреби самостійно поповнювати свої знання з тим, щоб не відставати від сучасного розвитку відповідної науки. Тобто, педагогічний процес на всіх рівнях повинен бути спрямований на підвищення рівня готовності особистості до самоосвіти.

Література:

1. Пидкасистый П.И., Фридман Л.М., Гарунов М.Г. Психолого-дидактический справочник преподавателя высшей школы. – М.: Педагогическое общество России. – 1999. – 354 с.

2. Сериков Г.Н. Самообразование: Совершенствование подготовки студентов. — Иркутск.: Изд-во Иркут. ун-та. – 1991. – 232 с.

3. Сігаєва Л.Є. Андрагогічні аспекти самовдосконалення особистості // Неперервна професійна освіта: теорія і практика: Науково-методичний журнал. – 2003. – Випуск 2. – С.179-185.

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ ПРИ МОВНІЙ ПІДГОТОВЦІ РЯТУВАЛЬНИКІВ У РАМКАХ ПРОВЕДЕННЯ ЄВРО-2012

Вовчата Наталія Ярославівна
кандидат педагогічних наук
Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності

Проведення міжнародних заходів, зокрема Чемпіонат Європи з футболу ЄВРО-2012 потребує серйозної підготовки, надважлива частина якої – мовна підготовка місцевих жителів та організаторів до спілкування з іноземцями.

В Україні були впроваджені мовні курси для правоохоронців, лікарів та рятувальників у чотирьох приймаючих містах.

З вересня 2011 року викладачі кафедри іноземних мов та технічного перекладу Львівського державного університету безпеки життєдіяльності проводять заняття з англійської, німецької та французької мов з офіцерами свого закладу в рамках підготовки до Євро-2012.

Навчання офіцерів іноземній мові проводиться у малих групах із використанням спеціальних електронних програм, електронних посібників та інтерактивних навчальних дисків. Вибір методів навчання офіцерів зумовлений: цілями навчання; змістом навчального матеріалу та специфікою

предметної області; темпом та терміном процесу навчання; стилем навчання та рівнем педагогічної майстерності педагога; дидактичним та матеріально-технічним забезпеченням процесу навчання; рівнем підготовки офіцерів.

Специфіка вивчення іноземної мови для рятувальників вимагає від слухача оволодіння фаховою термінологією, основними поняттями тієї чи іншої галузі знань. Саме тому однією з умов оптимізації методів навчання з розвитку мовленнєвих умінь і навичок виступає правильно побудована система вправ і завдань, через яку відбувається реалізація процесу мовлення.

Тому у процесі навчання ми використовуємо 3 основні методи:

- імітаційний метод;
- операційний метод;
- метод продукування.

Вправи й завдання першої групи пов'язані з *імітаційним методом*, за дидактичною метою є підготовчими до самостійної професійно спрямованої мовленнєвої діяльності. Матеріалом для вправ і завдань є текст професійного спрямування, що використовується у зв'язку з аудіюванням і говорінням. Вправи і завдання забезпечують розпізнавання сприйнятого матеріалу, позитивне перенесення знань, умінь і навичок, уміння асоціативного розпізнавання.

Реалізацією *оперативного методу* навчання мовленню є вправи та завдання другої групи. Основне призначення вправ другої групи – закріплення набутих теоретичних знань, пов'язаних із професією.

Метод продукування реалізується у вправах і завданнях третьої групи, що спрямовані на здійснення мовленнєвих операцій і комунікацію. За навчальною метою – це творчі вправи, за формою – усні та письмові, пов'язані з усіма видами мовленнєвої діяльності, комунікацією. Вони акумулюють у собі все, що створено системою попередніх вправ. Такі завдання закріплюють знання слухачів про функціонально-комунікативні можливості слова, сприяють активізації словника і формують уміння свідомо добирати словесні засоби, використовуючи засвоєну професійну лексику [1].

У Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності (ЛДУ БЖД) на базі навчальної пожежно-рятувальної частини створений диспетчерський пункт служби 112. Робота диспетчера полягає в інтегруванні багатьох диспетчерських рятувальних підрозділів, аварійних і рятувальних служб, що значно прискорює їх реагування на різноманітні загрози. Тому на практичних заняттях значна увага сконцентрована на розвитку мовленнєвої діяльності, створюються різні ситуації, придумуються ролі; група ділиться на декілька підгруп; повідомляється план за певним сюжетом; хід; завершення і підбиття підсумків. У той час, коли офіцери працюють у групах, викладач слідкує за мовленням, записує помилки. У кінці мовної ситуації викладач аналізує роботу офіцерів.

Наприклад, тема "*Дорожньо-транспортні пригоди*":

Лексичні одиниці: 112 emergency number, accident (road traffic accident), in collision, to trap in, casualties.

Граматичні структури: How can I help you?, There has been an accident (...), What has happened? Could you give me the location of the incident?, This is just behind..., On the way to..., Are there any casualties? Please give me your name and the phone number you are calling from, Hurry up, Please wait.

Не менш важливим є використання Інтернет-ресурсів на практичних заняттях. Наприклад, Польща як партнер України по Євротурніру в рамках мовної підготовки населення пропонує іноземним вболівальникам вивчити польську та українську мови в рамках програми EuroLang-2012. Ця програма адресована футбольним уболівальникам з Євросоюзу та Росії. Навчальні матеріали для вивчення польських або українських побутових фраз подано 25-ма мовами країн Європи, включаючи російську. Аудіопідручник містить 19 аудіоуроків, крім цього є глосарій на 5 тисяч слів та спеціальні матеріали, з яких можна скласти путівник – цього достатньо, аби спілкуватися в повсякденних ситуаціях.

Узагальнюючи вище поданий матеріал, можна відзначити, що останні десятиліття призвели до кардинальних змін у сфері методики вивчення дисциплін загального та професійного спрямування. Нинішні умови можна вважати ідеальними для розвитку та формування професійної та іншомовної комунікативної культурної компетенції з використанням Інтернет-ресурсів, однак, як це відбуватиметься, залежить саме від нас.

Література:

1. Морська Л. І. Теорія та практика методики навчання англійської мови. – Тернопіль: Астон, 2003. – 248 с.
2. [http://www.ldu.mns.gov.ua/index.php?id=56&tx_ttnews\[pS\]=1327141247](http://www.ldu.mns.gov.ua/index.php?id=56&tx_ttnews[pS]=1327141247)

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЮ

Галдецька Ірина Григорівна
доцент кафедри іноземних мов
Національна академія внутрішніх
справ

Для суттєвого підвищення ефективності занять з іноземної мови необхідно використовувати такі його форми, які забезпечують індивідуалізацію навчання, постійну активність як викладача, так і кожного студента.

Аудіювання – це найскладніший психологічний процес, який пов'язаний з необхідністю цілеспрямованого формування ряду важливих